

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitulvm XLII. Si proponente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

in. Gl. ver. per literas generales, & dixi de hoc in c. 1. hoc tit.

2. NOTANDVM II. Licet collatio beneficiorum diœcesis ad Episcopum iure ordinario pertineat, c. cum ex iniuncto 12. in fine de hæret. iure tamen speciali, siue consuetudinis, siue priuilegij, quandoque inferiori competit, v. g. Abbati, aut Capitulo, prout videre etiam est in c. cum aliquibus 4 hoc tit. in 6.

NOTANDVM III. Pontifex non tam ad ecclesiam attendit, ne vna pluribus grafijs expectatiuis grauetur: quam ad collatorem, ne vni plura talia mandata imponantur, prout Ioann. Andr. & Abb. hic annotarunt, & confirmari potest ex c. præsentis 3. de off. legati in 6.

CAPITVLVM XLI.

Ab excommunicato.

PARAPHRASIS.

Prælati quidam subditum excommunicauit, non seruata formâ Concilij Laterani. in c. sacro, de sentent. excommunicat. vbi requiritur, vt antecedit monitio canonica, causa rationabilis, & manifesta. Excommunicatus querelam detulit ad Pontificem: is rescribit, ac mandat Excommunicatori, vt hominem non motâ difficultate absoluat. Sin autem parere recuset, deputantur alij iudices, qui mandatû Apostolicum exequantur, & absolutionem impertiant. Verum in rescripto Pontificis addita fuit clausula (*si ista est*) de qua dubitatur, an referatur ad excommunicatorem, quasi is cognoscere debeat, num excommunicatio legitimè, necne inflicta fuerit; an verò talis cognitio ad iudices delegatos pertineat: & hoc posterius affirmat Gregorius IX. additâ ratione, quia cum excommunicator de proprio facto certus sit, frustra ipsi cognitio causæ committeretur.

SVMMARIVM.

1. Rescriptum directum ad Excommunica-

tores, vt absoluat excommunicatum de iniusta excommunicatione querentem, illo nolente absoluere, delegatis iudicibus. causâ ab ijs cognitâ, absolutionem mandat.

2. Ignorantia facti proprij ordinariè non præsumitur, sed alieni.

NOTANDVM I. Si excommunicatus ad excommunicatoris Superiorem de iniusta excommunicatione querelam deferat, Superior remittit eum pro absolutione ad excommunicatorem; delegatis iudicibus, qui nolente illo absoluere, causâ cognitâ, absolutionem conferant: Excepto, si periculum in mora sit: vel si excommunicatio notoriè iniusta sit: Tum ipsemet Superior hominem statim absoluat; vel declarabit nunquam ligatum fuisse, si excommunicatio non tantum iniusta, sed etiam inuvalida fuerat, iuxta ea quæ dixi in Th. moral. lib. 1. tr. 5. p. 1. cap. 6. Videri potest c. ad reprimendam 8. & quæ ibi dicuntur, de offic. Ordinarij, Abb. hic n. 12. & seqq.

NOTANDVM II. Ignorantia facti proprij ordinariè non præsumitur, sed alieni. Ita sumitur ex text. c. in fine. Et est hæc limitatio quædam reg. 47. in 6. prout etiam dixi in c. 2. de Constitut. & videri potest Gaill. lib. 2. obs. 48. n. 21.

CAPITVLVM XLII.

Si proponente.

PARAPHRASIS.

Aliquis modicum beneficium obtinens, ex quo sufficienter sustentari non poterat, & proponens Pontifici, se nullum beneficium habere, impetrauit rescriptum de prouisione faciendâ. Tale rescriptum subreptitium & irritum est.

SVMMARIVM.

1. Rescriptum ad beneficium, & eiusdem collatio à Papa impetrata, non factâ

mentione beneficij habiti, quantumuis modici subreptitia & irrita est.

NOTANDVM Vn. Non tantum beneficij collatio à Papa impetrata, non facta mentione beneficij habiti, quantumuis modici, obreptitia & irrita est, c. si motu 23. de præbend. in 6. sed etiam gratia & rescriptum ad beneficium obtinendum. Tametsi verò casus c. huius propositus sit in suggestione falsi; idem tamen sentiendum de suppressione veri, prout Gl. sentit in princ. huius c. Saltem ita dicendum, spectato hodierno iure, & consuetudine seu stylo Curia, qui ius facit, c. quam graui, 6. de crimine falsi, & annotauit Inola hic n. 3. Intelligi autem debet de omni beneficio propriè dicto, siue quod in titulum datur perpetuum, siue temporalem, prout notauit Felinus c. in nostra n. 18. hoc tit.

Obijci potest: Error siue ignorantia beneficij modici, non sufficientis ad sustentationem, non est causa gratia aut rescripti de altero beneficio; quia etsi sciuisset Papa, beneficium contulisset, aut conferri mandasset: Ergo non debet dici gratia aut rescriptum obreptitum. Confirmatur: Cum modica æstimari non soleant, ideo beneficium modicum siue exiguum quasi non beneficium est. Resp. ad obiectionem, neg. consequent. Quia si stylus Curia expressionem alicuius rei in rescriptis exigat, censetur pertinere ad formam eorum; & ideo non attenditur, num taciturnitas eius rei fuerit causa concessionis, necne, prout dixi in c. super literis 20. hoc tit. Ad Confirmat. dico; Nullum beneficium ita modicum, aut non æstimabile esse eo respectu, ut nulla ipsius in alterius à Sede Apostolica impetratione ratio habenda sit: Idq; propter cauendas deceptiones, aliàque incommoda salubriter statutum. Videatur Azor tom. 2. Instit. lib. 6. c. 10. q. 3.

CAPITVLVM VI.

Quia nonnulli.

PARAPHRASIS.

Aliqui rescriptis Apostolicis ad lites varijs

modis abutebantur. Vel enim nomine suo literas impetrans alteri, cui idem erat nomen, tradidit, & is, qui ita accepit, quoslibet indebitè fatigauit: Vel impetrauit aliquis literas contra eas personas, quibuscum nil ipsi controuersia erat: Vel literas impetratas ad controuersiam decidendam traxit, quæ tempore impetrationis orta non fuit: Vel ad diuersos iudices varia super vno negotio rescripta impetrauit: Vel etiam super pluribus negotijs seu personalibus actionibus, quæ commodius coram vno iudice expediri possent, idque fatigandi aduersarij causâ, ut litem componi patiatur, aut iure suo cedat: Vel denique reus reconuenire volens actorem suum, literas & ipse aduersus actorem impetrauit ad iudices diuersos, aut ut compareat in villa, v. g. Tusculanâ, cum plures eiusdem nominis villæ essent, ut si non comparuisset, tanquam contumax excommunicaretur, & ita ab actione repelleretur. Hi omnes, & singuli, vno ex dictis modis rescripto Apostolico abutentes, eius commodo carere, & aduersario ad expensas, & damna condemnari debent.

SVM MARI VM.

1. *Rescripta iustitia sunt iura personalia: ideo alteri non possunt cedi, nec transferuntur ad successorem aut heredem, nisi fuerint impetrata nomine dignitatis, vel beneficij.*
2. *Rescriptum ad lites cum clausula. Et quibusdam alijs causis, non extendit se ad causas, quæ post impetrationem exorta sunt; Rescriptum ad beneficium vacaturum non ad ea, quæ post datam literarum de nouo instituta sunt.*
3. *Nemo super vno eodemque negotio ad diuersos iudices trahi debet.*
4. *Qui aduersarium indebitè fatigat, expensas compensare cogitur à Iudice in eâ causâ delegato.*
5. *Sed tum demum ad eas condemnare hic index debet, si aduersarius petat.*

Index